

2. 10. 2018

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Embedovaný odkaz ve světle nové rozhodovací praxe

Dne 7. srpna přibyl do copyrightového světa nový a poměrně dlouho očekávaný rozsudek Soudního dvora Evropské unie („SDEU“) sp. zn. C-161/17 v řízení Land Nordrhein-Westfalen proti Dirku Renckhoffovi (známou jako případ „Cordoba“)[1], týkající se otázky sdělování díla veřejnosti zprostředkováním na internetu. Přestože se ve skutkovém stavu případu nejednalo o otázky hyperlinků, má toto rozhodnutí svůj dopad i do této sféry a navazuje na rozhodovací praxi, kterou přinesly rozsudky ve věci GS Media[2] a Svensson[3]. Článek přibližuje závěry, které SDEU ve věci Cordoba přinesl, a dále nabízí stručnou úvahu o dopadu rozhodnutí na embedované odkazy.

Skutková podstata

Nadepsané rozhodnutí Cordoba se týká situace, kdy žákyně střední školy vypracovala referát, do něhož užila fotografii, kterou stáhla na internetových stránkách věnovaných cestování, přičemž k fotografii připojila odkaz na uvedené stránky. Původní fotografie byla autorem umístěna veřejně přístupně na internet s tím, že právo k užívání udělil výhradně provozovatelům cestovatelských internetových stránek. Tento referát byl umístěn na internetové stránky příslušné školy. Autor takové jednání označil za neoprávněné sdělování jeho díla veřejnosti a po škole uplatňoval nároky z porušení jeho autorských práv.

Spolkový soudní dvůr se na základě sporu rozhodl přerušit řízení a položit SDEU následující předběžnou otázku:

„Je vložení díla, které je se svolením nositele autorského práva volně přístupné pro všechny uživatele internetu na jiných internetových stránkách, do veřejně přístupných internetových stránek zpřístupněním veřejnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice 2001/29, pokud je dílo nejprve zkopírováno na server a odtud nahráno na internetové stránky?“

Argumentace soudu

SDEU ve svém rozhodnutí vychází z předchozí judikatury a opětovně uvádí, že sdělování díla veřejnosti obsahuje dva kumulativní prvky - sdělování a sdělování díla veřejnosti.[4] V případě sdělování ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 (dále jen „InfoSoc“) je podstatné, aby dílo bylo zpřístupněno veřejnosti takovým způsobem, že veřejnost může mít k dílu přístup, aniž by bylo rozhodující, zda této možnosti využijí, či

nikoliv. SDEU následně došel k závěru, že jednání v posuzovaném řízení bylo takovým sdělováním.

Co se týče veřejnosti, pak SDEU upozorňuje na kumulativní podmínky tohoto pojmu. Veřejností ve smyslu čl. 3 odst. 1 směrnice InfoSoc je myšlen blíže neurčený počet potenciálních adresátů, přičemž tento počet musí být *dosti vysoký*.^[5] Nad rámec této podmínky pak dílo muselo být sdělováno veřejnosti *nové*, tedy veřejnosti, kterou nositelé autorského práva nebrali v potaz při udělení svolení k prvotnímu sdělení díla. A právě otázka, zda v tomto případě byla či nebyla přítomna *nová veřejnost*, byla středobodem celého rozsudku.

Žalovaný v rámci sporu totiž tvrdil, že pokud SDEU ve věci internetových odkazů došel k závěru, že internetový odkaz na veřejně zpřístupněné dílo nemůže být sdělován nové veřejnosti, protože prvotní sdělení díla (na které je odkazováno) mohl potenciálně zhlédnout každý uživatel internetu (a neexistuje tak veřejnost, která by vůči dílu byla nová), pak ani zkopírování a zveřejnění díla není sdělováním díla veřejnosti, protože naprosto totožně bylo prvotní zveřejnění učiněno vůči všem uživatelům internetu a nová veřejnost taktéž neexistuje. SDEU ve svém rozhodnutí po zvážení argumentů došel k tomu, že v posuzovaném případě bylo nové veřejnosti sdělováno, přičemž rozdílnost rozhodnutí odůvodnila následovně.

V první řadě soud dochází k závěru, že v případě, že by připustil, že prostřednictvím jednání v původním řízení nedochází k sdělování nové veřejnosti, hrozilo by, že prvotním zveřejněním díla autorem na internetu by mohlo dojít k vyčerpání jeho práv k dílu.

Druhým podstatným důvodem odlišného rozhodnutí je dle SDEU skutečnost, že u internetových odkazů v případě, že dojde k odstranění původního zveřejnění (díla, na které je odkazováno), přestanou fungovat všechny zveřejněné odkazy a autorovi tak zůstává možnost ukončit sdělování děl tím, že původní sdělení odstraní. Na druhou stranu pokud autor v posuzovaném případě odstraní jím zveřejněné dílo, nemá takové odstranění žádný vliv na díla zkopírovaná.

V neposlední řadě SDEU upozorňuje, že zatímco v případě internetových odkazů je možné k obsahu stránek přistoupit i bez zveřejnění takového odkazu a tedy zásahu osoby zveřejňující odkaz, v posuzovaném případě to byl žalovaný, kdo aktivně stáhl, zkopíroval a následně zveřejnil konkrétní dílo a hrál tak *rozhodující úlohu při sdělování díla veřejnosti*.

Na základě výše uvedených argumentů došel SDEU k tomu, že situace je odlišná od prostého zveřejnění internetového odkazu. Zatímco v případě internetových odkazů nová veřejnost dotčena není, v případě kopie je sdělováno veřejnosti, kterou autor nebral v potaz v původním zveřejnění. Pojem „sdělování díla veřejnosti“ tak zahrnuje jednání v původním řízení.

Je kopie a embedovaný odkaz skutečně tak odlišný?

Je nepochybně možné se ztotožnit se závěrem, že jednání, kdy někdo zkopíruje autorské dílo na internetu, nahraje ho na svůj server a následně jej zveřejní na internetu, je sdělováním díla veřejnosti a pod výlučné právo autora spadá možnost o takovém sdělování rozhodovat. Opačný závěr by skutečně měl zásadní dopad na uplatňování práva na internetu a vedl by k neoprávněnému vyčerpání autorských práv. Rozhodnutí však možná ne zcela záměrně dobře poukazuje na problematické závěry jiné rozhodovací praxe SDEU, a to konkrétně v rozhodnutích Svensson a GS Media. Tato rozhodnutí totiž dochází k závěru, že zveřejnění internetového odkazu na veřejně a oprávněně zveřejněné dílo není sdělováním díla veřejnosti, protože nesděluje dílo veřejnosti nové.^[6]

Přestože se rozhodnutí ve věci Svensson i GS Media týkalo standardních prostých internetových odkazů, tato rozhodnutí se vztahují i na odkazy prostřednictvím tzv. embedded linků.^[7] Tyto odkazy

fungují tak, že v případě jejich aktivace dojde nikoliv k přesunutí uživatele na cílovou stránku, ale obsahu cílové stránky za uživatelem. Běžný uživatel reálně nerozezná rozdíl mezi tím, že je obsah umístěn na serveru majitele stránek, či zda je na ně odkazováno prostřednictvím embedovaného odkazu.[8] Jediným faktickým rozdílem mezi těmito způsoby sdílení je skutečnost, že v případě, že dojde k odstranění obsahu, na který je odkazováno, dojde i k odstranění embedovaného odkazu. Zůstává však otázkou, zda je tento rozdíl natolik flagrantní, aby ospravedlňoval tak zásadně rozdílný autorskoprávní dopad.

Již v předchozí judikatuře bylo dovozeno, že embedovaný odkaz naplňuje všechny náležitosti sdělování díla veřejnosti mimo skutečnosti, že dle SDEU takové dílo není sdělování veřejnosti nové.[9] Pokud však na embedovaný odkaz aplikujeme stejné argumenty jako v případě Cordoba, nabízí se následující úvaha. SDEU uvádí, že sdělení v původním řízení je sdělováno nové veřejnosti, protože (i) by jinak došlo k neoprávněnému vyčerpání práv, (ii) může uživatel i nadále uplatňovat své právo a ukončit sdělování veřejnosti, (iii) uživatel kopírující obsah má rozhodující úlohu při zveřejnění díla.

Stejně jako v případě kopie i v případě embedovaného odkazu může docházet (a dochází) k nepovolenému vyčerpání práva autora. V případě, že autor zveřejní autorské dílo bez omezení na internetu, může na něj kdokoli vytvořit embedovaný odkaz, kterým dílo zobrazí na svých stránkách. A to tak, že dotčení uživatelé již nemusí navštívit původní zobrazení (dojde ke stejnému efektu jako v případě vytvoření kopie). Autor tak ztrácí možnost rozhodnout, jaké subjekty budou mít právo v rámci svých děl jeho dílo zpřístupnit či nikoliv, a to až do chvíle, kdy prvotní sdělení není odstraněno. Po dobu zveřejnění tak je právo autora vyčerpáno.

Stejně tak neobstojí argument SDEU, že v případě embedovaného odkazu jsou zachována práva autora, když může prostřednictvím odstranění původního sdělení ukončit nechtěné sdílení prostřednictvím internetových odkazů. Možnost udělení souhlasu se sdělením díla veřejnosti není pouze možnost říct: ano – chci sdílet / ne – nechci sdílet. Svolení k sdělení díla veřejnosti je možné udělit v rozsahu zvoleném autorem – tedy například výhradně či nevýhradně, pro konkrétní subjekty, v konkrétním rozsahu užití apod. Toto právo však není v případě embedovaného odkazu rozhodně zachováno v celé své míře – autorovi pouze zůstává možnost ukončit sdělování veřejnosti tím, že odstraní původní obsah, přičemž tím znemožní odkazování. Zároveň tím však ukončí i jím zamýšlené sdělení původní. Jeho právo na sdělování je tedy i tímto do značné míry vyčerpáno.

V neposlední řadě argument SDEU, že oproti vložení internetového odkazu hrál uživatel vkládající zkopírovaný obsah rozhodující roli při sdělení takového obsahu veřejnosti, neobstojí. V obou případech, tedy v případě embedovaného odkazu i vložení kopírovaného díla, dojde k vědomému jednání uživatele směřujícímu k vložení konkrétní informace na internetové stránky, která způsobí zobrazení chráněného díla autora. Rozdílný technický aspekt by neměl mít takto zásadní dopad na samotné posouzení.

Rozhodnutí Cordoba opět odhaluje bezdůvodně odlišný přístup ke zpřístupnění vytvořením rozmnoženiny a ke zpřístupnění prostřednictvím embedovaného odkazu, přestože faktický dopad těchto možností je pro běžného uživatele téměř totožný. Považujeme přinejmenším za nepřesvědčivé, aby vedle sebe obstála argumentace SDEU ve věci Svensson, která uvádí, že pokud byl obsah zveřejněný bez jakéhokoliv omezení, byly veřejností, kterou autor bral v potaz při prvotním sdělení, všichni uživatelé internetu a sdělení prostřednictvím embedovaného odkazu tak nesdělují nové veřejnosti[10], a zároveň argumentace, že v rozhodovaném případě, kdy autor opět zveřejnil obsah bez jakéhokoliv omezení veřejnosti, již byla veřejnost, kterou bral autor při udělování svolení se sdělováním díla, omezená výhradně na uživatele stránek, kde bylo dílo zveřejněno, a nikoliv na všechny uživatele internetu, a to z výše uvedených důvodů.[11]

Závěr

Z našeho pohledu je nepochybné, že rozhodnutí o sdělení v případě Cordoba je správné a opačný závěr by měl kritický dopad do autorského práva na internetu. Jak však vyplývá z výše uvedeného, pokud budeme na embedovaný odkaz nahlížet prizmatem posledního rozhodnutí SDEU, nastává otázka, zda je pojmová dichotomie zveřejnění umístěním kopie na server a sdělením díla a zveřejněním formou embedovaného odkazu namístě. Rozhodně souhlasíme, že internetové odkazy by neměly být regulovány a měly by i nadále fungovat jako základní stavební kámen internetu. Na druhou stranu není možné zavírat oči před zásadními rozdíly mezi prostým hyperlinkem a embedovaným odkazem a schovávat se v případě posouzení jejich autorskoprávních dopadů výhradně za technický způsob fungování.

Nastavení copyrightu na internetu je momentálně horkým tématem a není možné se ubránit dojmu, že EU nemá jednotný názor, jakým směrem by se copyright měl vydat. Na jednu stranu glorifikuje hyperlinky jako základní stavební kámen internetu, na druhou stranu říká, že zvláštní forma hyperlinků v podobě snippetů by měla být v některých případech předmětem licencí také.[12] Uvádí, že je třeba zachovávat rovnováhu mezi nositeli autorských práv a zájmem na ochranu svobody projevu a informací, avšak nepřízná ochranu autorům před zveřejňováním formou embedovaného odkazu a přichází s opatřením umožňujícím filtrování obsahu na internetu.[13]

V současné době však nezbyvá než na závěr konstatovat, že zatímco jednání uživatele, který stáhne na internetu veřejně dostupný a oprávněně zveřejněný obsah, tento nahraje na server a umístí jej na stránky, je dle SDEU sdělováním díla veřejnosti, postup, kdy uživatel nalezne na internetu stejný obsah a vloží jej na své stránky prostřednictvím embedovaného odkazu (čímž dosáhne fakticky stejného efektu), sdělováním díla veřejnosti není.

Ján Kuklinca,
advokát

Martin Bartoň,
advokátní koncipient,

[Ambruz & Dark Deloitte Legal, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Karolinská 654/2
186 00 Praha 8

Tel.: +420 246 042 100
Fax: +420 246 042 030
e-mail: legalcz@deloittece.com

- [1] Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 7. srpna 2018, Loand Nordrhein-Westfalen proti Dirku Renckhoffovi. Věc C-360/13, In: InfoCuria [právní informační systém].
- [2] Rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 8. září 2016, GS Media BV proti Sanoma Media Netherlands BV a další. Věc C-160/15. In: InfoCuria [právní informační systém].
- [3] Rozsudek Soudního dvora (čtvrtého senátu) ze dne 13. února 2014. Nils Svensson, Sten Sjögren, Madelaine Sahlman, Pia Gadd proti Retriever Sverige AB. Věc C-466/12. In: InfoCuria [právní informační systém]
- [4] Bod 19 rozhodnutí Cordoba.
- [5] Bod 22 rozhodnutí Cordoba
- [6] K otázce závěrů rozhodnutí viz BARTOŇ, Martin. Internetový odkaz jako užití díla. Revue pro právo a technologie: odborný recenzovaný časopis pro technologické obory práva a právní vědy. Brno: Masarykova univerzita, 2016, roč. 7, č. 14, s. 157. ISSN 1804-5383
- [7] Srov. bod 40 rozhodnutí GS Media.
- [8] K otázce embedovaných odkazů a jejich fungování více s. 157 BARTOŇ, Martin. Internetový odkaz jako užití díla.
- [9] Srov. Bod 23 an. Rozhodnutí Svensson.
- [10] Bod 27 rozhodnutí Svensson
- [11] Bod 35 rozhodnutí Cordoba.
- [12] Srov. čl. 11 návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá online vysílání vysílacích organizací a přenosy vysílání televizních a rozhlasových pořadů ze dne 14. 9. 2016, COM (2016) 594, 2016/0284 (COD). In: EUR-Lex [právní informační systém]. K dispozici >>> [zde](#).
- [13] Tamtéž, čl. 13.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. – zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Předběžné opatření a další instituty k ochraně věřitelů při přeměnách](#)
- [Promlčení zápůjčky bez určení splatnosti v judikatuře Nejvyššího soudu](#)
- [Rozvod s mezinárodním prvkem a související otázky péče o děti a výživného](#)